

Dicsekedés a keresztnen

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Róma 6:1-6; 12:1-8; 2Korinthus 4:10; 5:17; 11:23-29; Galata 6:11-18

„Nekem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztyében, aki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak” (Gal 6:14).

A Galáciai levél tanulmányozása igen feszített volt, mert maga a levél is felettebb komoly témákat tárgyal. Pál elhivatottsága tudatában, az általa hirdetett igazságról meggyőződve (végtére is az Úrtól vette az igazságot, ahogy számos alkalommal ki is fejezte) az ószövetségi próféták ihletett szenvedélyességével írt, mint Ézsaiás, Jeremiás és Hóseás. A maguk korában ők is kérelték Isten népét, hogy forduljanak el tévedésüktől. Pál szintén ezt tette.

A közvetlen körülmények ugyan különböztek, ám Jeremiás szavai végeredményben éppúgy illettek a galáciaiakra, mint a próféta napjaiban élőkre: *„Ezt mondja az Úr: Ne dicsekedjék a bölcs az ő bölcsességével, az erős se dicsekedjék az erejével, a gazdag se dicsekedjék gazdagságával; hanem az azal dicsekedjék, aki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem, hogy én vagyok az Úr, aki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok e földön; mert ezekben telik kedvem, azt mondja az Úr” (Jer 9:23-24).*

Az emberi bölcsesség, gazdagság dicsősége sehol nem tűnik annyira hiábavalónak és haszontalannak, mint Krisztus keresztye előtt. Pál pedig pontosan a keresztre irányítja tévútra tért galáciai nyája figyelmét.

PÁL KÉZÍRÁSA

Vessük össze Pál utolsó megjegyzéseit Gal 6:11-18 verseiben azzal, ahogy a többi levelét zárja! Milyen hasonlóságokat és különbségeket találunk? (Lásd Róma, 1 és 2Korinthus, Efézus, Filippi, Kolossé, 1 és 2Thesszalonika befejező szavait!)

Pál záró megjegyzései nem mindig egyformák, de számos közös elem található bennük: 1) bizonyos emberek köszöntése; 2) befejező intések; 3) saját kezű aláírás; 4) záró áldás. Amikor e jellemzőket összevetjük a galáciai levél utolsó megjegyzéseivel, jelentős különbségekre lehetünk figyelmesek.

Először is Pál többi levelétől eltérően a Galáciai levélből hiányoznak a személyes köszöntések. Miért? Hiányzik a levél elején a másutt megszokott hálaadás is, tehát valószínűleg ez is újabb utalás arra, hogy feszültebbé vált Pál és a galáciaiak kapcsolata. Az apostol udvarias, de formális.

Másodsorban tudnunk kell azt is, hogy Pál rendszerint egy írnoknak diktálta a leveleit (Róm 16:22), végül általában átvette a tollat és a saját kezével írt néhány befejező szót (1Kor 16:21). Ám a Galáciai levél esetében eltért a szokásától. Amikor átveszi a tollat az írnoktól, még mindig annyira foglalkoztatja a galáciai helyzet, hogy többet ír, mint máskor. Egyszerűen nem tudja úgy letenni a tollat, hogy ne kérlelné még egyszer a galáciai hívőket: forduljanak el balgaságaiktól.

Gal 6:11 versében az apostol kihangsúlyozza, hogy nagy betűkkel ír. Nem tudni, ezt pontosan miért is tette. Egyes elképzelések szerint nem a betűk méretére, inkább szabálytalan formájára utalhatott, mert vagy annyira elnyomorodott a keze az üldöztetések következtében, vagy a sátorkészítéstől vált olyan bütykössé, hogy képtelen volt pontosan formálni a betűket. Mások szerint ez a megjegyzés újabb bizonyíték arra, hogy meggyengült a látása. Mindkét feltételezés valószínűsíthető, mégis kézenfekvőbbnek tűnik, hogy Pál azért írt szándékosan nagy betűkkel, mert ismét alá akarta húzni, ki akarta hangsúlyozni gondolatait. Mint amikor mi úgy kívánunk nyomatékosítani egy fontos szót vagy elvet, hogy aláhúzzuk, *dönten*, esetleg NAGYBETŰKEL írjuk.

Pál tehát mindenképpen azt akarta, hogy olvasói hallgassanak figyelmeztetéseire és tanácsaira.

DICSEKEDÉS A TESTBEN

Mit mond Pál Gal 6:12-13 verseiben?

Az apostol korábban már célzott ellenfelei hátsó szándékaira és arra, hogy valójában mi hajtotta őket (Gal 1:7; 4:17), de Gal 6:12-13 verseiben tesz először teljesen világos megjegyzéseket rájuk vonatkozóan. Azt írja, hogy „*testre szépek szeretnének lenni*” (Károli) vagy más fordításban: „*testi értelemben akarnak tetszést aratni*” (új prot. ford.). Az itt használt görög kifejezés szó szerint azt jelenti, hogy „jó arcot” mutatni. Görögül az „arc” szó vonatkozik még a színész álarcára, sőt képletesen használták a színész szerepére utalva is. Tehát Pál kifejezi, hogy ezek az emberek csak színészkednek, a közönség elismerését akarják elnyerni. A megtiszteltetést vagy a szegényt túlhangsúlyozó kultúrában alapvetően fontosnak tartják a többséghez való igazodást. A tévtanokat terjesztők minden bizonnyal igyekeztek elérni, hogy még tekintélyesebbnek tűnjenek a galáciai zsidók és a jeruzsálemi zsidó-keresztények szemében. Pál még azt is megjegyzi indítékaikkal kapcsolatban, hogy el akarják kerülni az üldöztetést. Az üldözés drámaibb formái közé sorolható a fizikai bántalmazás, persze éppen olyan ártalmasak lehetnek „enyhébb” változatai is, mint a zaklatás vagy a kirekesztés. Pál még Júdeában, a többi fanatikus zélótával együtt az üldözés előbbi formáit végezte (Gal 1:13), de az utóbbiak sem maradtak hatástalanok a keresztények esetében. A zsidó vallási vezetők politikai befolyása számos területen továbbra is jelentős volt. Róma hivatalos jóváhagyásával bírtak, ezért a zsidó származású hívők közül sokan igyekeztek ápolni velük a kapcsolatot. A galáciai bajkeverők a pogányok körülmételésével és a Tóra elfogadatasával viszont közös nevezőre tudtak jutni a helyi zsidókkal. Ez nemcsak azt tette lehetővé, hogy a zsinagógákkal baráti viszonyt tartsanak fenn, hanem azokkal a jeruzsálemi zsidó hívőkkel is megerősítette a kapcsolatukat, akik mind nagyobb gyanakvással figyelték a pogányok között végzett munkát (ApCsel 21:20-21). Kétségtelen, hogy bizonyos értelemben a galáciai tévtanítók tettei eredményesnek tűntették fel bizonyágtételüket a zsidók között. Pál üzenete azonban egyértelmű: „*mindazok is, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak*” (2Tim 3:12).

Gondoljunk bele, hogy milyen okok készítették ezeket az embereket a tévtanítások terjesztésére! Mindent összevetve, eléggé érthetőnek tűnhettek az indokaik. Mire következtethetünk ebből arra nézve, hogy még a „legjobb” szándék is rossz irányba vihet, ha nem vagyunk rendkívül óvatosak?

DICSEKEDÉS A KERESZTBEN (GALATA 6:14)

„Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk JézusKrisztus keresztyében, aki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak” (Gal 6:14).

Végezetül, a körülmetélkedést erőltetők indítékainak leleplezése után Pál még egyszer összefoglalja evangéliumi üzenetét. Számára az evangélium két alapvető tantételen nyugszik: 1) a keresztponti szerepe (14. vers); 2) a megigazulás tanítása (15. vers). A mai tanulmányban az elsővel foglalkozunk. A XXI. században élve nehéz megérteni, hogy eredetileg milyen megdöbbentő hatása volt Pál keresztre vonatkozó szavainak (Gal 6:14). Ma megszokott és fontos jelkép Krisztus keresztye, igen sok emberben pozitív érzéseket kelt. Pál korában azonban egyáltalán nem dicsekedtek vele, inkább megvetéssel tekintettek rá. A zsidók a keresztre feszített Messiás gondolatát sértőnek vélték. A rómaiak annyira visszataszítóknak találták ezt a halálnevet, hogy nem is szerepelt a római polgárok számára kijelölt kivégzési módok között. Az ókori világ megvetése Krisztus keresztye iránt világosan látszik a keresztre feszítést ábrázoló legkorábbi fennmaradt rajzból is, ami a II. század elejéről származik. Az ősi lelet számárfejjel ábrázol egy keresztre feszített férfit. A keresztpővéhez rajzoltak egy imádkozó, felfelé tekintő alakot, alul pedig ez a felirat olvasható: „Alexander az istenét imádjá.” Egyértelmű, hogy mit akartak kifejezni: Krisztus keresztyét nevetségesnek tartották. Ilyen körülmények között jelenti ki Pál a legnagyobb bátorsággal, hogy semmi másban nem dicsekedik, csak Krisztus keresztyében!

Mit változtatott Krisztus keresztye Pál és a világ viszonyán (Róm 6:1-6; 12:1-8; Gal 6:14; Fil 3:8)?

A keresztp maradéktalan változást jelent a hívő számára. Nemcsak arra készítet, hogy más szempontból értékeljük önmagunkat, de megváltoztatja a viszonyulásunkat is a világhoz. Istennel szemben áll a világ – ez a mostani gonosz korszak és mindaz, ami benne van (1Jn 2:16). Mivel Kriszttal együtt meghaltunk, a világ többé nem bír felettünk olyan rabságba kényszerítő erővel, mint azelőtt. Régi, világi életünk *nem létezik* többé. Pál hasonlata szerint tehát a hívőnek annyira el kell szakadnia a világtól, mintha meghalt volna számára.

Hogyan hatott a keresztp a világgal való kapcsolatunkra? Mit változtatott az életünkön? Mennyire élünk másként most, mint azelőtt, hogy átadtuk magunkat az Úrnak, aki meghalt értünk?

ÚJ TEREMTÉS

Pál nyomatékosan kijelenti, hogy a keresztény életében központi helye van Krisztus keresztségének, majd rátér evangéliumi üzenetének másik alapvető tantételére: a hit általi megigazulásra.

Amint az egész negyedévben láttuk, Pál lényegében szembeállította a körülmetélést az evangéliummal, de nem magát a szokást ellenzi. Több határozott kijelentést is tett a körülmetélés ellen (Gal 5:2-4), mégsem arra a következtetésre akarja a galáciai hívőket vezetni, hogy a körülmetéletlenség állapota kedvesebb Istennek, mint a körülmeteltség. Itt nem erről van szó, hiszen az ember lehet éppen olyan törvényeskedő azzal kapcsolatban, amit megtesz, mint azzal, amit nem tesz meg. Lelki értelemben véve nem magáról a körülmetélés kérdéséről van szó. Az igazi hit sosem a külső magatartásban gyökereszik, hanem az emberi szív állapotában. Amint Jézus mondta, lehet valaki kívül gyönyörű, belül, lelkileg azonban velejéig romlott (Mt 23:27).

Mit jelent az, ha valaki új teremtés (2Kor 5:17; Gal 6:15)? Mi ma-gunk hogyan tapasztaltuk ezt?

A „teremtés”-nek fordított görög szó a *ktisis*. Utalhat egyetlen „teremtményre” (Zsid 4:13) vagy az egész teremtett világra (Róm 8:22), de mindkét esetben a Teremtő tettét jelöli, ez Pál szavainak a lényege. Nem lehet emberi erőfeszítéssel (körülmetéléssel vagy bármi mással) elérni, hogy valaki „új teremtés” legyen. Ezt az állapotot Jézus újjászületésnek nevezi (Jn 3:5-8). Az újjászületés Isten tette: a lelkileg holt emberbe lelki életet lehel. Ez egy újabb hasonlat arra a megmentő cselekedetre, amit Pál jellemzően hit általi megigazulásnak nevez.

2Kor 5:17 versében még részletesebben utal arra, hogy mi is az új teremtés. Elmondja: ha az ember új teremtés lett, az sokkal többet jelent annál, hogy a mennyei feljegyzésekben máshová kerül a neve, mert már a jelenben megváltozik az élete. „A megtérés egész folyamata idetartozik: a Szentlélek újjáteremtő munkája bűnbánatra és hitre vezet, a régi énnel való meghalás és az új életben való megelevenedés napi folyamata, a szentségben való folyamatos növekedés révén végül egyre inkább hasonlónak válunk Krisztushoz” (Timothy George: *The New American Commentary: Galatians*. Nashville, Tenn., 1994, Broadman & Holman Publishers, 438. o.).

Persze nem az igazít meg, hogy új teremtéssé válunk. Inkább ez a gyökeres változás mutatja meg félreérthetetlenül, hogy mit jelent a megigazulás.

BEFEJEZŐ MEGJEGYZÉSEK (GALATA 6:16-18)

Pál áldását adja azokra, „*akik e szabály szerint élnek*” (Gal 6:16). A szövegösszefüggés értelmében vajon milyen „*szabály*” az, amire gondol?

A „szabály”-nak fordított görög szó alatt szó szerint olyan egyenes rudat vagy botot értettek, amit a kőművesek vagy az ácsok használtak a mérésnél. Később átvitt értelemben vonatkoztatták ezt a szót az olyan mércére, amihez viszonyítva értékelték dolgokat. Az újszövetségi kánon alatt az Újtestamentum huszonhét könyvét értik, amelyeket mérvadónak fogadnak el az egyház hitét és gyakorlatát illetően, ha tehát egy tanítás nem éri el az e könyvekben foglalt szintet, akkor elfogadhatatlan.

Mit értett Pál azon, hogy „*én az Úr Jézusnak bélyegeit hordozom*” (Gal 6:17; 2Kor 4:10; 11:23-29)? Miért írja, hogy „*senki nékem bántásomra ne legyen*”? Talán Gal 6:14 segít megtalálni a választ?

A *bélyeg* szó a görög *stigmata* kifejezésből ered, mint ahogy a mi *stigma* szavunk is. Az apostol talán arra az általános gyakorlatra utalt, hogy a rab-szolgákat uruk bélyegével azonosították. Esetleg bizonyos misztériumvallások követőinek a szokására célozhatott, akik odaadásuk bizonyítékául valamilyen jelet vettek magukra. „Az »*Úr Jézusnak bélyegei*« kifejezéssel Pál kétségkívül azokra a sebhelyekre utal, amelyeket az üldöztetés és a nehézségek hagytak a testén (lásd 2Kor 4:10; 11:24-27). Ellenfelei erőltették, hogy a pogányok közül megtértek a judaizmus vállalásának jeleként fogadják el a körülmetélés szokását. A Pál testén lévő bélyegek azonban bemutatják, hogy ő kinek a szolgája lett. Másnak nem fogad hűséget, csak Krisztusnak... Azok a sebek szóltak a legékebben Krisztus iránti odaadásáról, amelyeket ellenségei ütöttek rajta, míg a Mester szolgálatában tevékenykedett” (Ellen G. White megjegyzései, *The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 989. o.).

Milyen bélyegeket viselünk (akár fizikai, akár más értelemben véve), amelyeket a Jézusba vetett hitünkért kaptunk? Azaz, milyen árat kellett fizetnünk a hitünkért?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A Golgota keresztje dacol minden földi és pokolbéli erővel, és végezetül legyőzi azokat. A kereszt a központja minden befolyásnak, innen indul ki minden hatás. A kereszt a figyelem igazi középpontja, mert Krisztus azon áldozta fel az életét az emberiségért. Azért vállalta ezt az áldozatot, hogy visszaállítsa az embert eredeti tökéletes állapotába; azért, hogy egészen megváltozhasson az ember jelleme, győztes lehessen.

Aki Krisztus erejével legyőzi Isten és az ember hatalmas ellenségét, az el nem bukott angyalok felett kap helyet a mennyei udvarban. Krisztus kijelentette: *»És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonszok«* (Jn 12:32). Ha a kereszt nem talál kedvező fogadtatást, akkor megteremti azt. Az egymást követő nemzedékek az adott kornak szóló igazságot mindig is jelenvaló igazságként ismerhették meg. A kereszten függő Krisztusban *»irgalmasság és hűség összetalálkoznak, igazság és békesség csókolgatják egymást«* (Zsolt 85:11). Ez az, ami alapjaiban megváltoztatja a világot” (Ellen G. White megjegyzései, *The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 1113. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Mi a jelentősége annak, hogy Pál Isten kegyelmére utalva kezd és fejezi is be a levelét (Gal 1:3; 6:18)?**
- 2) **Pál úgy fogalmazott, hogy „megfeszítettett” a világnak (Gal 6:14). Hogyan viszonyuljanak tehát a keresztények a világhoz ma? Hogyan vélekedjenek a környezetvédelem, a fajgyűlölet, az abortusz stb. kérdéseit illetően, ha már „meghaltak” a világnak?**
- 3) **Honnan tudhatja az ember, hogy „új teremtés” lett-e?**
- 4) **A negyedév során tanultak alapján miként foglalnánk össze Pál nézeteit a következő témákkal kapcsolatban: a törvény, a törvény cselekedetei, a hit általi megigazulás, a régi és az új szövetség, Krisztus munkája és a keresztény élet természete?**

ÖSSZEFOGLALÁS: Az igazi vallás lényege nem a külső cselekedetekben, hanem a szív állapotában van. Ha az ember valóban átadja szívét Istennek, fejlődése során az élete mind inkább tükrözni fogja Krisztus jellemét. Fontos, hogy a szívünkben Krisztus uralkodjon. Amikor ez megtörténik, az összes többit magával hozza.

PÁL APOSTOL ÉRVELÉSE

„Mert most embereknek engedek vagy Istennek? Vagy embereknek igyekszem tetszeni? Mert ha még embereknek igyekeznék tetszeni, nem volnék Krisztus szolgálója” (Gal 1:10, ÚRK).

„Pál ily módon saját lelkiismeretük ítélőszéke előtt vádolta a galáciabeli hívőket és útirányukban igyekezett feltartóztatni őket. Bízott Isten megmentő hatalmában és elutasította a hamis tanítók tanait; igyekezett rávezetni a hívőket, hogy lássák, mily csúful megtévesztették őket; de ha visszatérnek az evangéliumba vetett előbbi hitükhöz, még meghiúsíthatják Sátán terveit. Szilárdan megtartotta korábbi álláspontját az igazság és a megigazulás oldalán, rendíthetetlen hitét és bizalmát a képviselt üzenetben. A hitben meggyengültek közül sokakat segített, hogy visszatérjenek Megváltójuk iránti hűségükhöz.

Mennyire eltért Pálnak a korinthusi gyülekezethez címzett levelének hangja attól, amit a galatáknak írt! Az előbbiben óvatosan és gyöngéden utasított rendre, míg az utóbbiban szigorú szavakkal dorgált. A korinthusiakon a kísértés lett úrrá. Rászedve ügyes, álokoskodó tanítók által, kik az igazság álruhájában tévtant képviseltek, meg lettek zavarva és tévesztve. Türelemre és óvatosságra volt szükség, hogy megtanítsák őket a hamisnak az igaztól való megkülönböztetésére. Pál részéről a szigorúság vagy a meggondolatlan sietség tönkre tette volna befolyását azoknál, akiken segíteni vágyott.

A galáciai gyülekezetekben nyílt, leplezetlen tévtan lépett az evangélium üzenetének helyébe. Krisztust, az igaz hit alapját tulajdonképpen megtagadták az elavult zsidó ceremóniákért. Az apostol látta, hogy a galáciai hívők csak úgy menthetők meg az őket fenyegető veszedelmes befolyásoktól, ha a leghatározottabban és a legélesebben figyelmezteti őket.

Krisztus minden szolgálója tanulja meg e fontos leckét: alkalmazkodjék azok állapotához, akiken segíteni akar” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 253. o.).